

וְהַטָּעַם שָׁגָרֶת נְדִילֵק מ' וְיָוִס
אֲלֹנֶת חָרְבֵי זָהָב-זָהָב

זה הטעם טעומת מילוי מקס ומייס צמן טעום עד שיבערו עליהם ז' ימיס חיות טעומת קומס וויס ז' לחתיטת קומס ותקונס טעומת קומס זמן טעום וכרכ' כתוב טעום קומס זמן טעום רוחק ד' ימיס ואורכו ח' ימיס אין קליכ' וחזרה וויכוך מידייך למטה קבש ח' ימיס דכין זצמן צפוך קיאו זא. כדי לאדריך לולא ז' כמהן צלון גנטא האם הלן ז' קלילות ו' ז' צחולקן זצמן צפוך לת' מלקי' וככל לולא זיו נוחתני' במנורה מלך ז' וויא דוקן עד בכקר וגאנזן זככל הילנות גנטא סס' וועוד י' זלטהייר טנטען זטמן גנרטה האמנורה ציטויר גנטהייר זפק מלן ככתהלה וויכר הנס ער' כליל ה' מ' עז כליל רוחטן תנען כל גאנזן גנרטה ודליך כל קלילה וויכר מהן' האגיות מהן' צמן וכן בכל לולא זולינה:

(၂၇၆) ၁၃၁၂၃ ၂၄(၃)

בְּיִ-אָחִיו מֵת וְהִיא לְבָרוֹ נְשָׁאָר

וְקָרְאָהוּ אֲסֹן בְּלֶךְ
אֲשֶׁר תַּלְבִּיבָּה

וְהָרַדְתֶּם אֶת-שִׁבְתֵּי בְּגֹן שָׂאֹלָה:

מהותך לה רב ארא בר אהבה ממאי דבי קא
מווחר להו יעקב לבונה על צניעים ופחים ובידי
שםנים נינחו ולטמא על אריה ונגבי דכידי
אדם נינחו אטו יעקב אהא אזהר אהא לא
אוחר יעקב על כל מילי אוחר וצניעים פחים
בידי שםנים נינחו והחניא ^והכל בידי שםנים
וחוץ מציעים פחים שנאמר צניעים פחים ברוך
יעיקש שומד נפשו ירחק מהם

(ج) (ج)

א' טו

כורי שמיים, וקרלוואָהּ הַקְּסֹן: ציינוט פחדם. קוֹרְ וּמוֹסֵס: בִּירְ שָׁמַיִם.
הַסְּ נֶלֶס מַעֲלֵינוּתָם עַל בָּהָדָס גַּוְלָהָם כָּלָלָה וּלְהָ: חַזְקָה מַגְזִים וְפָהָדָה.

3) פור-המידה' לא

הנתקה וולגראם ג'רמי ג'רמי

- (1) הוּא יְמִינֵךְ וְעַל־
 (2) כָּל־אֶחָד - כביכול ערך
 (3) כָּל־הַסְּבָב מילוי חסרה
 (4) אֲלֹת כְּלָיָה וְלֹא
 (5) דָּבָר שֶׁבָּא הַגְּזֵנָה
 (6) גְּזֵנָה מִנְיָה - הַגְּזֵנָה
 (7) הַגְּזֵנָה בְּלִבְנָה (בבבב)
 (8) אֲלֹת נִיר סְלָמָן (אלאן גְּזֵנָה)

ח) חרכי היבואין - גוראות טריניטי קומיסיה

יונגה נתרברר כי הניטים המפורטים שווינו ביציאת מצרית מורים על החדשן ועל הידיעה ועל ההשגחה. ועל כן נצטינו לעשות להם וכורין על האבניהם;^ט במושות הפתוחות ביציאה וביה,^ו ובתפילין בראש ובזועז, ובקרית שמע בקר וערוב, בסוכה בפסח, וכן כיציאת בזת, ונמצאו המשות פלן חמודות מאור וחביבות, שלל שעיה ארט רואה או. עיטה אוטן מודה לאלהיה, והוא כוונת איזטריה. שאין טעם אחר ביצירת האדרט^{טט} ואין לאלהים חפץ בתהנוונם ורק:

כִּי בָשְׂנֵו טָבָע הַעוֹלָם נָעֲשָׂה הַכָּךְ. לֹא בָעֵנִין אֶתְר זָלְתוֹ, שָׂוָה פְּרָסָוּם
לְשָׁנוֹת טָבָעוּ שֶׁל עֲולָם כְּקָרְיעָת יִם סֻוֹף, וְבָאַלוּ. אַזְן שָׂנֵי מְפֹרָסִים לְרַבִּים כִּי אֶתְמָנִים
נְסָתְרִים, וְלֹא יְדֹעַ אָדָם כִּי הַצָּלָת פָּלָנוֹי מְחוּלִי הִיתָּחַ מִפְנֵי צְדָקָה שָׁעָשָׂה, וּמִתְחַת פָּלָנוֹי הַכְּרִיאָה
הִתְהַגֵּה מִפְנֵי אֲכִילָת חָלֵב, אֶלָּא שָׁהִיא הַכָּל בְּשָׁוֹת, עַל כֵּן נָתְמָה מִן הַרְמָבָט זָלֵל שָׂהָר
הַגָּסָס וּמְגַבֵּר הַטְּבָע^ו. וְאוֹמֵר שָׁאן הַגָּסָס עַומְדִים, אֶלָּא לְפִי שָׂעה הָם.

הכל בידי שמי חוץ מציגים ופחים³⁰

בתרב התוטם ר' בריך אמר להמota עצהו ולולו דבריהם וזה אל דאין בינו לדמיות עכשו אבל נגזר עליו שישיגו שמות חז"ן מצנים ופחים", ובחותם שם הקשו מהא אמרין "אל יעמוד אדם במקום הסכנה" (שבח ל"ב ע"א), אלמא יכול אדם לשומר עצמו מן הפורענות? ותירץ החם, "מן ההשעשה יכול לשומר עצמו, רהואי שבידו להמית עצמו וכוי, אבל צינים ופחים לא יכולים לא יבוא עליו באונס אם רוזה לחוויה" — עכ"ל, ומה שכתב רודאי שבידו להמית עצמו, תלוי דבריהם היה אפשר לומרו, אכן שם חילוק בין עצמו לאחרר,គיכמו שאין ביכולתו להרוג אדם אחר, אלא א"כ נגזר על פלוני שיירוג, ה"ג אין בידו להמית את עצמו, אלא אם כן נגזר עליו שיירוג, ומכל מקום הרוצח חייב מיתה. וזה לרמב"ן פר' לד בפסוק י"ג י"ז יהוה ורע" (ט"ז, י"ג): "רע והבן כי האיש שנכתב ונחמת בראש השנה להרגינה, לא ינקה הלטמים ההרגינה, בעבור שעשה מה שנגזר עליו, הוא רשות בעוננו ימו ורומו מיד הרוצח יובקש" — עכ"ל, והוא הדבר היחיד שחייב את עצמו, רודאי נגזר עליו בראש השנה שיירוג,adam לא כן לא היה יכול בידו להרוג את עצמו, כמו שאין ביכולתו להרוג אחרים אם לא נגזר עליוון מיתה, ומכל מקום רשות הוא שהרג את עצמו, כאילו הרוג אחריהם, ועל כן אסור לאדם להעמיד את עצמו במקומות סכנה, כמו שאסור להעמיד אחרים במקום סכנה, ואין שם הכרך בין עצמן לאחיה.

והנה עניין הנם של חנוכה בשמן, באמת אין זה כל חדש, כי מי שאמר לשמן וידליך על יום אחד יאמר לשמן וידליך ז' ימים, ומה נברות יותר בז' ימים - מביבום אחדיו - אלא, בדבר שהאדם מרגל - בנוהג שביעולם, אינו מתפעל, ואינו מכיר מזה מלכנו של עולם, משא"כ כשרואה דבר חדש - שמן שיש להדליק על יום אחד ידליך ז' ימים, תפעל ג"כ עין הבשר, ויביר: "מי שאמר לשמן וידליך הוא יאמר לחומץ וידליך" (העניהכה, א), ומכיר היטב כי גם ליום אחד - הוא בשליחותו של מקום ב"ה שאמר לשמן וידליך, ונמצא כי רואה פועלותיו ית', והי' כמקבל פני שכינה. כן"ל, שמברכין על חסד - שנתגלה לנו, והי' הנם, נתגלה, כי גם ביום ראשון - הוא אמר לשמן וידליך, ונתגלה לנו, וקבלנו פניו, וע"ז תקנו לברך גם ביום ראשון, שנתגלה לעין כל אה"ב ע"י הנם, כי גם ביום ראשון נס הוא, וקבלנו פניו. ותחלה כי נכון הוא מאד, לכבוד

into the tie (n)

רlich ברכות הנעים על הנשים. ובו ט' סעיפים:

א הראה מקום שנעשה בו נסים לישראל (א) * **ב** גגון מעברות (ט) הים (כ) ומעברות הירדן

הויל הילדה (2)

جَنْدِيَةٌ سَرْجِيَّةٌ

הכל בידי

שימים חזין מציגים פחים. וזה דהמורי (צמ' ל' ג') נועלט לא יונדו היל נטלס נטומס קכיה מלמייך יכול נטומל עטמו לאטומל עטמו טטומל ווון קיל נטוי דטוקול נגעוו מהתין האטס נון סטטומעס יכול נטומל עטמו דהו ולוי צפיזו לאטומית עטמו היל נטומל צטטומיהן עטיו מון זטומיס צטומק הי טפטל לו נטומל היל נטומל פהיס נטולס קר יוכו עליו נטומק הס ווונז נזאל

Rav Moshe Feinstein
Torah, Charal And Science
(Chapter 37)

It is true that the Rambam was a great believer in nature's constancy. In support of this view he cites Chazal's common expression, *olam keminhago*

holech — “the world proceeds in its usual way,”¹¹ as well as the verse from *Tehillim*, *Chok nasan velo ya’avor* — “He has given [nature] a statute and it cannot be violated.”¹²

The simultaneous affirmation of law and miracle is an essential aspect of the Rambam's worldview. The need to allow for miracles compelled him to reject Aristotle, but the need to resolve them with his views on nature obliged him to limit them in scope. Hence miracles can be either universal or permanent, but not both.¹⁶

It must be emphasized that according to the Rambam even when nature is operating normally, it does not function like an automatic machine as in the Aristotelian system and contemporary science.¹⁷ The Rambam goes to great lengths to show that the chain of causation described by the philosophers, from the spheres down to particular things, is identical with that of *Chazal*.¹⁸ In his system, however, all causation may be traced back ultimately to God's free will.¹⁹

¹⁷ That is, ever since Laplace. Newton's system, as we saw in Chap. 20, still required Divine oversight.